

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **07.04.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Sırtak Milletvekili

Kırşehir Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan İlyas Bulut'un ağır psikiyatrik sorunlar yaşadığı, uzun süredir tek başına tutulduğu, geçmişte intihar girişimlerinde bulunduğu ve buna rağmen cezaevi koşullarında tutulmaya devam edildiği yönündeki bilgiler; yaşam hakkı, sağlık hakkı ve kötü muamele yasağı bakımından son derece ağır kaygılar doğurmaktadır.

Tarafımıza iletilen bilgilere göre 2020 yılından bu yana tutuklu bulunan İlyas Bulut'un beyninde şarapnel parçası bulunmaktadır. Ciddi ruhsal sorunlar yaşadığı, çoğu zaman odasında giysisiz şekilde dolaştığı, kimi zaman yalnızca battaniye ile kaldığı, saatler boyunca kendi kendine konuştuğu ve durumunun giderek ağırlaştığı aktarılmıştır. İlyas Bulut'un durumu o denli ağırlaştırmıştır ki, bir başka mahpus kendi adına revire çıkarak Bulut'un durumunu yetkililerle görüşme ihtiyacı duymuştur. Başvuruda aktarıldığına göre bu görüşme sırasında doktordan, "Biz Adalet Bakanlığı'ndan rapor bekliyoruz, durumu bildirdik" yanıtı alınmıştır. Tarafımızca cezaevi ile yapılan görüşmede de İlyas Bulut'un psikiyatrik sorunlarının bulunduğu doğrulanmış; daha önce Kayseri Şehir Hastanesi YGAP'a gönderildiği öğrenilmiştir. Ayrıca 16.07.2025 tarihinde ceza tehiri işlemlerinin başlatıldığı, ancak 30.07.2025 tarihinde akli dengesi yerinde olmadığı belirtilen mahpusun hastaneye gitmek istemediğini sözlü olarak ifade ettiği gerekçesiyle bu işlemlerin sonlandırıldığı bildirilmiştir.

Yine mahpusa doktor talimatı ile bazı iğnelerin ve ilaçların zorla uygulandığı, buna rağmen halen tek başına tutulduğu, odasının sağında ve solunda bulunan mahpuslara ağır hakaretler ettiği, sık sık üzerindeki elbiseleri çıkardığı ve zaman zaman hastaneye götürülmesi için zorla giydirildiği aktarılmıştır. Bu tablo, sıradan bir kurum içi uyum sorunu değil; açık biçimde ağır ruhsal kriz, kendine zarar verme riski, gerçeklikle bağın zayıflaması ve kişinin kendi sağlığı hakkında sağlıklı irade açıklama kapasitesinin ciddi biçimde tartışmalı hâle gelmesi anlamına gelmektedir.

Tarafımızca edinilen bilgiler, sorunun yeni olmadığını; yargılama sürecinden itibaren görünür hâlde bulunduğunu göstermektedir. Nitekim İlyas Bulut'un daha yargılama aşamasında dahi akli dengesinin yerinde olmadığı dosyaya yansımış; Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 22'nci celsesine ilişkin duruşma tutanağında, hükmün açıklanmasının ardından sanığın SEGBİS ekranı üzerinden el sallayarak ağır küfürler ettiği kayda geçirilmiştir. Ayrıca yine yargılama aşamasında akli dengesinin yerinde olup olmadığının tespiti amacıyla Adli Tıp Kurumuna sevk edilmişse de ATK 4. İhtisas Kurulu'nun 11/10/2021 tarihli raporunda: cezai sorumluluğunu etkiler nitelikte bir akıl hastalığı veya zekâ geriliği saptanmadığı belirtilmiştir. Ancak bu değerlendirme yalnızca cezai sorumluluğa ilişkindir; kişinin bugün cezaevi koşullarında tutulmaya elverişli olup olmadığını, tek başına tutulmasının tıbben kabul edilebilir sayılıp sayılamayacağını, intihar riskinin hangi düzeyde olduğunu ve kendi sağlığı hakkında geçerli irade açıklayıp açıklayamayacağını ortaya koymamaktadır.

Özellikle altı çizilmesi gereken husus, İlyas Bulut'un geçmişte intihar girişimlerinde bulunmuş olmasıdır. Tarafımıza aktarılan ve dosyaya yansıyan bilgilere göre İlyas Bulut'un 2021 ve 2023 yıllarında intihar girişimlerinde bulunduğu belirtilmektedir. Bu bilgiler, Adli Tıp Kurumu'nun yukarıda anılan 11/10/2021 tarihli raporunda yer verilen Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Psiko-sosyal Servisi'nin 06/01/2021 tarihli raporundaki kayıtlarla da doğrulanmakta; anılan kayıta 05/01/2021 tarihli intihar girişimine açıkça yer verilmektedir. Dolayısıyla burada varsayımsal bir riskten değil, geçmişte somut biçimde ortaya çıkmış intihar davranışından, süregelen ruhsal çöküşten ve bugün de devam eden ağır psikiyatrik kriz tablosundan söz etmekteyiz. Böyle bir geçmişe rağmen kişinin hâlen tek başına tutuluyor olması, koruyucu mekanizmaların etkili biçimde işletilip işletilmediği konusunda son derece ağır kuşku doğurmaktadır.

Bu ağır tablo bakımından bir diğer kritik mesele de ailelerin bu tür krizlerden ve intihar girişimlerinden zamanında haberdar edilip edilmediğidir. Nitekim yakın tarihte yaşanan Rojhat

Babat olayı, ceza infaz kurumlarında yaşamsal risk taşıyan krizlerin ailelerden gizlenmesinin ne denli ağır sonuçlar doğurabildiğini göstermiştir. Babat'ın ölüm süreci 1 Nisan 2026 tarihinde kamuoyuna yansımış; olaydan yaklaşık bir hafta önce gerçekleştiği belirtilen intihar girişimine rağmen ailesine bilgi verilmediği, psikiyatri kliniğine sevk ve ölüm sürecinin de şeffaf biçimde paylaşılmadığı görülmüştür. İlyas Bulut bakımından da aile ile yaptığımız görüşmelerde: ailenin geçmiş intihar girişimlerinden haberdar olmadıklarını bildirmeleri, geçmiş krizler, sevk işlemleri ve mevcut sağlık durumu hakkında yeterli ve düzenli biçimde bilgilendirilmedikleri anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 17'nci maddesi yaşama hakkını ve kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkını, 56'ncı maddesi ise devletin herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlama yükümlülüğünü güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci ve 3'üncü maddeleri uyarınca da devlet; gözetimi altındaki kişilerin yaşamını korumak, öngörülebilir riskleri bertaraf etmek, intihar riskini ciddiyetle değerlendirmek, gerekli tıbbi ve psikososyal tedbirleri almak ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı muameleye yol açabilecek uygulamaları önlemekle yükümlüdür. Buna ek olarak 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi, ağır hastalık hâllerinde infazın ertelenmesine imkân tanımakta iken, akli dengesi yerinde olmadığı belirtilen bir kişinin sözlü beyanının sağlıklı ve geçerli irade açıklaması sayılarak ceza tehiri sürecinin sonlandırılması ayrıca izaha muhtaçtır. Bu nedenle İlyas Bulut'un mevcut durumunun tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması; geçmiş intihar girişimlerine rağmen hangi koruyucu tedbirlerin alındığının, ailesinin neden bilgilendirilmediğinin, tek başına tutulma uygulamasının hangi tıbbî ve idarî gerekçelere dayandığının ve benzer durumdaki mahpuslar için hangi koruyucu, tedavi edici, bilgilendirici ve alternatif infaz mekanizmalarının işletildiğinin ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Geçmişte intihar girişimlerinde bulunduğu bilinen ve güncel olarak ağır psikiyatrik kriz belirtileri gösterdiği bildirilen İlyas Bulut, bugün hangi somut idari karar ve hangi tıbbi değerlendirme gerekçe gösterilerek tek başına tutulmaktadır?
2. İlyas Bulut'un ağır psikiyatrik sorunlar yaşadığı, giysilerini çıkardığı, kendi kendine konuştuğu, zaman zaman yalnızca battaniye ile kaldığı, zorla giydirilerek hastaneye götürüldüğü ve çevresindeki mahpuslara ağır hakaretler ettiği yönündeki bilgiler doğru mudur? Doğru ise bu tablo hangi tutanaklara, sağlık kayıtlarına ve gözlem formlarına geçirilmiştir?

3. İlyas Bulut'un durumu bu kadar ağırlaşmışken, bir başka mahpusun kendi adına revire çıkarak ayrıca Bulut'un durumunu yetkililere bildirme ihtiyacı duyması karşısında kurum idaresi neden kendiliğinden derhal harekete geçmemiştir? Bu görüşmede dile getirilen "Adalet Bakanlığı'ndan rapor bekliyoruz" ifadesindeki rapor nedir: kim tarafından, ne zaman ve hangi amaçla istenmiştir?
4. 30.07.2025 tarihinde ceza tehiri işlemlerinin, "hastaneye gitmek istemediğini sözlü olarak ifade ettiği" gerekçesiyle sonlandırıldığı bilgisi doğru mudur? Doğru ise bu sözlü beyan hangi personel tarafından, hangi tarihte, hangi saat aralığında, hangi koşullarda ve hangi tutanakla kayıt altına alınmıştır?
5. Ağır psikiyatrik kriz içinde bulunduğu belirtilen bir kişinin sözlü beyanı, hangi hukuki ve tıbbi ölçütlere göre geçerli irade açıklaması sayılmıştır? Bu kabulden önce karar verme kapasitesine ilişkin bağımsız bir psikiyatrik değerlendirme yapılmış mıdır?
6. İlyas Bulut'a doktor talimatıyla bazı iğnelerin ve ilaçların zorla uygulandığı doğru mudur?
7. Zorla tıbbi müdahale uygulandığı belirtilen bir mahpus bakımından, aynı anda neden tek başına tutulma uygulaması sürdürülmüştür? Bakanlığınız bu iki uygulamanın birlikte doğurduğu yaşam hakkı riskini nasıl değerlendirmektedir?
8. İlyas Bulut'un 2021 ve 2023 yıllarında intihar girişimlerinde bulunduğu bilgisi doğru mudur? Doğru ise her bir intihar girişiminin tarihi, şekli, müdahale süresi ve sonrasında alınan koruyucu tedbirler nelerdir?
9. 05/01/2021 tarihli intihar girişimi, Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Psiko-sosyal Servisi'nin 06/01/2021 tarihli kaydına ve 11/10/2021 tarihli ATK raporuna yansımışken, bu açık risk kaydı sonrasında İlyas Bulut için neden özel bir koruma ve tedavi planı oluşturulmamıştır? Oluşturulduysa içeriği nedir?
10. İlyas Bulut hakkında son iki yıl içinde kaç kez psikiyatri değerlendirmesi yapılmış, kaç kez psikoloğa çıkarılmış, kaç kez revire götürülmüş ve kaç kez hastaneye sevk edilmiştir?
11. İlyas Bulut'un bugün cezaevi koşullarında kalmaya elverişli olup olmadığına ilişkin güncel, bağımsız ve tam teşekküllü bir sağlık kurulu raporu var mıdır? Yoksa, geçmişteki risk kayıtlarına ve bugünkü ağır tabloya rağmen neden hâlâ böyle bir rapor alınmamıştır?
12. Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Kurulu'nun 11/10/2021 tarihli raporunda, 01/09/2021 tarihli muayeneye dayanılarak 01/04/2016 tarihindeki fiil bakımından cezai sorumluluğunun tam olduğu sonucuna nasıl varılmıştır? Aradan yıllar geçmişken, geçmişe dönük bu

tespitte hangi bilimsel yöntemler, hangi tıbbi veriler ve hangi klinik ölçütler esas alınmıştır?

13. Cezai sorumluluğa ilişkin 11/10/2021 tarihli ATK raporu, bugün İlyas Bulut'un cezaevi koşullarında tutulmaya elverişliliği, tek başına tutulmasının tıbbi uygunluğu, intihar riski ve geçerli irade açıklama kapasitesi bakımından neden fiilen belirleyici bir belge gibi kullanılmaktadır?
14. İlyas Bulut'un daha yargılama aşamasında akli dengesinin yerinde olmadığına dair belirtiler dosyaya yansımışken ve duruşma tutanaklarında olağan dışı davranışlar kayıt altına alınmışken, bu erken uyarı işaretleri neden düzenli ve derinleştirilmiş bir psikiyatrik izlem sürecine dönüştürülmemiştir?
15. İlyas Bulut'un ailesi geçmiş intihar girişimlerinden haberdar olmadıklarını belirtmişken, bu yaşamsal gelişmeler neden aileye bildirilmemiştir? Eğer bildirildiği iddia ediliyorsa aileye hangi tarihlerde, hangi içerikte ve hangi yolla bilgilendirme yapılmıştır?
16. Rojhat Babat olayında, olaydan yaklaşık bir hafta önce gerçekleştiği belirtilen intihar girişimine rağmen ailenin bilgilendirilmemiş olması, yine İlyas Bulut'un ailesinin de bilinen 2 intihar girişiminden haberdar olmadıklarını belirtmeleri dikkate alındığında ailelerin bilgilendirme yükümlülüğünün neden işletilmediğine ilişkin herhangi bir iç denetim veya soruşturma yürütmüş müdür veya yürütülecek midir?
17. Ağır psikiyatrik kriz yaşayan ve intihar riski taşıyan mahpuslar için Bakanlığınızın özel bir kriz yönetimi protokolü var mıdır? Varsa bu protokol İlyas Bulut bakımından neden etkili biçimde işletilmemiştir?
18. İlyas Bulut bakımından infazın sürdürülmesinin yaşamı ve ruhsal bütünlüğü açısından açık tehlike yaratıp yaratmadığı Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Değerlendirildiyse sonucu nedir; değerlendirilmediyse hangi gerekçeyle değerlendirilmemiştir?
19. İlyas Bulut ve benzer durumda bulunan mahpuslar bakımından, tek başına tutma yerine alternatif infaz tedbirleri, korumalı tedavi modelleri, uzman sağlık birimlerine sevk ve süreklilik taşıyan psikiyatrik takip mekanizmaları konusunda Bakanlığınız bünyesinde özel bir çalışma yürütülmekte midir? Yürütülüyorsa kapsamı, takvimi ve sonuçları nelerdir?
20. Son beş yıl içinde Kırşehir'deki yüksek güvenlikli ve S tipi ceza infaz kurumlarında kaç intihar, kaç intihar girişimi, kaç ağır psikiyatrik kriz, kaç kendine zarar verme olayı, kaç zorla tıbbi müdahale vakası ve kaç aileye geç ya da eksik bildirim vakası kayda geçmiştir?

21. İlyas Bulut'un tutulduğu kurumda görev yapan idari ve sağlık personeli hakkında. ihmal, yetersiz müdahale, kayıt eksikliği veya görevin gereğini yerine getirmeme iddiasıyla herhangi bir idari ya da adli işlem başlatılmış mıdır?.Başlatıldıysa süreç hangi aşamadadır?
22. Geçmiş intihar girişimleri, güncel ağır kriz belirtileri, tek başına tutulma, zorla tıbbi müdahale ve aileye bildirim eksikliği birlikte değerlendirildiğinde, Bakanlığınız İlyas Bulut bakımından derhal uygulanacak özel bir koruma ve tedavi planı oluşturmuş mudur? Oluşturmadıysa, daha hangi ağır sonucun ortaya çıkması beklenmektedir?
23. Son bir yıl içinde ceza infaz kurumlarında intihar ederek yaşamını yitiren mahpus sayısı kaçtır? Aynı dönem içinde intihar girişiminde bulunan mahpus sayısı kaçtır? İntihar girişiminde bulunmuş olup halen ceza infaz kurumlarında tutulmaya devam eden mahpus sayısı kaçtır?